



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE  
УСТАВНИ СУД  
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 17. Avgust 2011. god.  
Br. ref.: RK134 /11

## **REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI**

u

**Slučaju br. KI 18/10**

Podnosioci

**g. Denić D. Mladen i g. Vitković-Denić D. Milorad**

**Ocena ustavnosti odluke Vrhovnog suda Kosova  
Cml.-Gzz. Br. 36/2007 od 13. decembra 2007. godine**

### **USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO**

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik  
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika  
Robert Carolan, sudija  
Altay Suroy, sudija  
Almiro Rodrigues, sudija  
Snezhana Botusharova, sudija  
Ivan Čukalović, sudija  
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i  
Iliriana Islami, sudija

#### **Podnosioci zahteva**

1. Podnosioci zahteva su g. Denić D. Mladen i g. Vitković-Denić D. Milorad, sa prebivalištem u Kraljevu, u Srbiji. Njih zastupa g. Vitković M. Branislav, advokat iz Kraljeva, Srbija.

## **Osporena sudska odluka**

2. Osporena sudska odluka je odluka Vrhovnog suda Kosova Cml.-Gzz. br. 36/2007 od 13. decembra 2007. god., koja je podnosiocima zahteva uručena 21. januara 2008. god.

## **Predmetna stvar**

3. Podnosioci zahteva tvrde da odluka Vrhovnog suda krši član 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], član 32. [Pravo na pravno sredstvo] i član 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

## **Pravni osnov**

4. Član 113. stav 7. Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. janar 2009. god., br. 03/L-121, (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. stav 2. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

## **Postupak pred Sudom**

5. Podnosioci zahteva su 24. februara 2010. god. podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Predsednik je 15. marta 2010. god. nalogom br. GJR. 18/10 imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca. Predsednik je istoga dana, nalogom br. KSH. 18/10 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Kadri Kryeziu (predsedavajući), Iliriana Islami i Gjyljeta Mushkolaj.
7. Dana 12. aprila 2010. god. Veće za razmatranje u sastavu sudija: Kadri Kryeziu (predsedavajući), Iliriana Islami i Gjyljeta Mushkolaj je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Snezhane Botusharove, i Sudu iznelo preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

## **Pregled činjenica**

8. Podnosioci zahteva su ekskluzivni zakoniti naslednici g. Danić Dragoljuba, njihovog pokojnog oca, koji je bio vlasnik katastarske parcele 1536/1, parcela zemljišta u Jagnjilu, KZ Priština. Nekoliko delova zemljišta je eksproprisano bez nadoknade 20. jula 1946. god., 3. decembra 1947. god. i 20. avgusta 1953. god.
9. Svojina zemljišta je zvanično prenetu ugovorom vezanim između vlasnika (Danić V. Dragoljub) i Opšte zemljoradničke zadruge „Gornje Dobrevo“. Ugovor je sklopljen 12. juna 1961. god. i overen u Okružnom sudu u Prištini 30. oktobra 1962. god. Uslovima iz ugovora je predviđena isplata 100.000 dinara (2.533,84 evra u današnjoj valuti) g. Dragoljubu kao nadoknada za zemljište.
10. „Gornje Dobrevo“ je 29. januara 1964. god. pripojeno Poljoprivredno industrijskom kombinatu „Kosovo-Export“ iz Kosova Polja. Sledstveno, „Kosovo-Export“ je preuzelo vlasništvo nad zemljištem.
11. Okružni sud u Prištini je 21. februara 1997. god. doneo presudu P.br. 395/96 kojom je preneto pravo svojine nad zemljištem na g. Mitrović Pane Marka. Kasnije je otkriveno da je presuda P.br. 395/96 bila krivotvoreni dokument, što je potvrdio i okružni javni tužilac iz Prištine rešenjem PP.br. 415-1/2005. Međutim, pre nego što je ustanovljeno da je presuda krivotvorena, Kancelarija za katastar i geodeziju Opštine Priština je iskoristila tu

krivotvorenu presudu kao osnovu da na Marka prenese vlasništvo nad zemljištem dana 20. avgusta 1998. god. (br. 208/03).

12. Podnosioci zahteva su 7. marta 1997. god. podneli tužbu u Opštinskom sudu u Prištini (P.br. 236/97) zahtevajući povraćaj zemljišta njihovog pretka. Ovaj postupak je bio obustavljen tokom rata.
13. Marko je 19. marta 2004. god. prodao zemljište dvojici kupaca.
14. Podnosioci zahteva su 4. decembra 2006. god. obnovili tužbu pri Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa Kosovskom povereničkom agencijom. Odlukom SCC-06-0498 od 31. januara 2007. god. Posebna komora je ovlasila Opštinski sud u Prištini da deluje kao prvostepeni sud, ali je takođe naložila da bilo kakvu moguću žalbu treba podneti Posebnoj komori.
15. Opštinski sud u Prištini je 16. aprila 2007. god. odlukom P. Gr. 236/97 presudio da je ugovor od 12. juna 1961. god. o prenosu svojine nad spornim zemljištem na „Gornje Dobrevo“ zaključen pod prinudnim okolnostima, i time oglasio ugovor ništavnim i da je pravo g. Marka na vlasništvo razjašnjeno činjenicom da je sudska odluka koju je on iskoristio za sticanje vlasništva nad zemljištem bila krivotvorena.
16. Stoga, sud je ustanovio da je zadnji zakoniti vlasnik zemljišta bio predak podnosioca zahteva i vratio pravo na svojinu podnosiocima zahteva. Sud je takođe odredio da su podnosioci zahteva bili dužni da Kosovo-Exportu vrate nadoknadu koju je njihov predak primio (2.533,84 evra).
17. Prema Opštinskom sudu, odluka bi postala pravosnažna (*res judicata*) 15 dana nakon prijema odluke. Podnosioci zahteva su primili svoju kopiju odluke Opštinskog suda 20. aprila 2007. god. Stoga, prema uputstvu Opštinskog suda, odluku treba smatrati pravosnažnom od 5. maja 2007. god, dok, prema pravilima UNMIK-a, odluku treba smatrati pravosnažnom od 20. juna 2007. god. U svom zahtevu, podnosioci zahteva računaju vremenski rok kada odluka postaje „*res judicata*“ pomoću UNMIK pravila.
18. 6. jula 2007. god., nakon što je odluka Opštinskog suda postala „*res judicata*“ prema pravilima Opštinskog suda i UNMIK-a, javni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti protiv presude Opštinskog suda P. Br. 236/97 pri Vrhovnom sudu. Podnosioci zahteva nisu bili stranka u ovom postupku.
19. Vrhovni sud je 13. decembra 2007. god. doneo odluku Cml-Gzz br. 36/2007 kojom je poništena presuda Opštinskog suda P.br. 236/97 i tužba vraćena na ponovno suđenje prvostepenom sudu.
20. Rasprava po tom predmetu očigledno još nije održana.

### **Navodi podnosilaca zahteva**

21. Podnosioci zahteva tvrde da javni tužilac nije imao pravo da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti.
22. Podnosioci zahteva takođe tvrde da javni tužilac nije uložio žalbu odgovarajućem sudu i smatraju da samo Posebna komora Vrhovnog suda ima nadležnosti da razmotri žalbu, kao što je navedeno u odluci SCC-06-0498 Posebne komore.
23. Podnosioci zahteva takođe tvrde da žalba javnog tužioca nije uložena u roku predviđenom pravilima Posebne komore.

24. Iz gorenavedenih razloga podnosioci zahteva tvrde da odluka Vrhovnog suda, Cml-Gzz. Br. 36/2007 od 13. decembra 2007. god. krši član 22. stav 1. [Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima], član 22. stav 2. [Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava], i član 22. stav 5. [Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije] Ustava.
25. Podnosioci zahteva tvrde da odluka Vrhovnog suda takođe krši i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] stav 1. Ustava, koji propisuje: „*Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*“
26. Podnosioci zahteva dodatno navode da odluka Vrhovnog suda krši član 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava, koji propisuje: „*Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.*“
27. Konačno, podnosioci zahteva tvrde da odluka Vrhovnog suda krši član 46. [Zaštita imovine], stav 1. Ustava, koji propisuje: „*Garantuje se pravo na imovinu.*“
28. Podnosioci zahteva traže od Ustavnog suda da poništi odluku Vrhovnog suda Cml-Gzz. br. 36/2007 od 13. decembra 2007. god. i da vrati odluku prvostepenog suda, P.br. 236/97 od 16. aprila 2006. god.
29. Podnosioci zahteva takođe traže privremene mere kojima se zabranjuje Opštinskoj kancelariji za katastar (u Prištini) da izvrši bilo kakvu promenu vlasništva nad spornim zemljištem, zabranjuje se Odeljenju za urbanističko planiranje da izda građevinske dozvole za zemljište i sprečava se izvođenje bilo kakvih građevinskih radova na istom.

### **Ocena zahteva za privremene mere**

30. Podnosioci zahteva su zahtevali od Suda da izrekne privremene mere Opštinskoj kancelariji za katastar.
31. Međutim, Sud smatra da predstavke podnosioca zahteva ne sadrže dovoljno dokaza ili razloga koji bi mogli opravdati izricanje privremenih mera. Tačnije, podnosioci zahteva nisu dokazali, kao što je predviđeno u članu 27. Zakona, da će pretrpeti nepopravljivu štetu ako se ne dozvole privremene mere. Dodatno, nije utvrđeno da bi izricanje privremenih mera bilo u javnom interesu.
32. Stoga, uslovi za izricanje privremenih mera nisu zadovoljeni i zahtev podnosioca zahteva treba da bude odbačen.

### **Ocena prihvatljivosti zahteva**

33. Što se tiče žalbe podnosilaca zahteva da su lišeni prava na svoju imovinu odlukom Vrhovnog suda Cml.-Gzz br. 36/2007 od 13. decembra 2007. god., Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba ispitati da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, Zakonom i Poslovníkom o radu.
34. Iz njihovih predstavki se može primetiti da je presuda Vrhovnog suda podnosiocima zahteva uručena 21. januara 2008. god., što je, drugim rečima, pre nego što je Ustav stupio na snagu, kao i da su oni predali zahtev Sudu 24. februara 2010. god.
35. Stoga, Sud prvo treba da ustanovi da li pitanja navedena u zahtevu „spadaju pod njegovu nadležnost“. U odnosu na ovo Sud smatra da se od javnih organa Republike Kosovo može

zahtevati da odgovore na činjenice i dela koja su se desila nakon što je Ustav stupio na snagu 15. juna 2008. god. Dakle, Sud se ne može baviti zahtevom koji je u vezi sa događajima koji su se desili pre nego što je Ustav stupio na snagu.

36. Vezano sa ovim zahtevom, Sud primećuje da se isti bavi pitanjima koja su se dogodila pre 15. juna 2008. god. i stoga ne spadaju u nadležnosti Suda. Stoga, Sud treba da odbaci zahtev kao *ratione temporis* nekompatibilan.
37. Čak i ako uzmemo u obzir da u ovom slučaju postoji stalna situacija, ako je do povrede Ustava došlo nakon akta koji je izvršen pre nego što je Ustav stupio na snagu i da posledice tog prvobitnog akta i dalje postoje, čime bi Sud imao nadležnost da razmotri žalbu, zahtev je neprihvatljiv.
38. Na većanju održanom 13. decembra 2007. god., na kojem podnosioci zahteva nisu učestvovali, Vrhovni sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca, poništio presudu Opštinskog suda od 16. aprila 2006. god. i vratio slučaj Opštinskom sudu na ponovno suđenje. Podnosioci zahteva do sada nisu predali nikakav dokaz koji ukazuje da je Opštinski sud odredio ročište i doneo odluku po tom pitanju, osim što su Opštinskom sudu podneli iste žalbene navode koje su predali i ovom Sudu.
39. Vezano sa tim, Sud se poziva na član 113. stav 7. Ustava i član 47. stav 2. Zakona, prema kojima pojedinci koji podnesu zahtev Sudu moraju pokazati da su iscrpili sva pravna sredstva predviđena primenljivim zakonom.
40. Sud naglašava da je obrazloženje za pravilo iscrpljenja da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Ovo pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvoran pravni lek za kršenje ustavnih prava. (vidi, *mutatis mutandis* ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.). Međutim, nije neophodno da se u odnosnim postupcima eksplicitno ukaže na ustavna prava. Sve dok je na predmet stvari ukazano implicitno ili u značajnom delu, pravilo o iscrpljenju pravnih sredstva je ispoštovano (vidi, *mutatis mutandis*, ESLJP, *Azinas protiv Kipra*, br. 56679/00, odluka od 28. aprila 2004. god.).
41. Ovaj Sud je primenio isto obrazloženje kada je 27. januara 2010. god. doneo rešenje o neprihvatljivosti u slučaju Univerzitet AAB-RIINVEST DOO, iz Prištine protiv Vlade Republike Kosovo, slučaj br. KI. 41/09 i rešenje o neprihvatljivosti u slučaju Mimoza Kusari-Lila protiv Centralne izborne komisije, slučaj br. 73/09 od 23. marta 2010. god.
42. Što se tiče ovog slučaja, iz predstavki podnosilaca zahteva je jasno da oni do sada nisu podigli niti podneli navodne povrede u postupku koji se odvija pred Opštinskim sudom ili pred sudovima više instance; ako njihova žalba pred ovim redovnim sudovima ne bude uspešna, onda podnosioci zahteva mogu podneti novi zahtev ovom Sudu.
43. Sledi da podnosioci zahteva nisu iscrpili sva pravna sredstva predviđena primenljivim zakonom, kao što je propisano u članu 113. stavu 7. Ustava i članu 47. stavu 2. Zakona.

## IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravilu 56.(2) Poslovnika o radu, na zasjedanju održanom 12. aprila 2011. godine, jednoglasno

## ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev za privremene mere;
- II. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

**Sudija izvestilac**



Snezhana Botusharova

**Predsednik Ustavnog suda**



Prof. dr Enver Hasani